

Тенденції світового ринку цукру

У розпал нового виробничого сезону всіх учасників ринку, безумовно, цікавлять прогнози та перспективи стану світового балансу цукру, а також цінові тенденції на світових біржах. З цими та багатьма іншими питаннями ми звернулися до **Сергія Леонідовича Гудошнікова**, старшого економіста Міжнародної організації по цукру (МОЦ).

- Сергію Леонідовичу, розкажіть, як сьогодні складається цінова ситуація на світовому ринку?

У липні **світові ціни** на цукор характеризувалися різ-

ким ростом, що підігривається невтішними даними щодо об'ємів переробки тростини урожаю 2011/12 в центральнопівденних районах Бразилії. Спотова ціна на цукор-сирець (ціна дня Міжнародної угоди по цукру, ISA) на початку місяця складала 26,43 цента/фунт, а вже 22 липня досягла свого піку в 29,78 цента/фунт - найбільш високого показника з лютого цього року. Середня ціна за липень складала 28,22 цента/фунт, що на 12% вище, ніж у червні. Ціни на білий цукор розвивалися за аналогічним сценарієм, але, на відміну від цін ISA, їх ріст в першій половині місяця був динамічнішим, ніж у другій - 13 липня **індекс цін на цукор білий МОЦ** виріс до 833,30 дол. США за тонну, найвищого денного котирування за більш ніж 30 років. Не дивлячись на це, в першій половині серпня спостерігалось значне знижувальне коригування цін, як на сирець, так і на білий цукор. Так, 10 серпня сирцеві котирування знизилися до 26,31 цента/фунт, а ціна на білий

цукор - до 701,4 дол. США за тонну.

- Як Ви вважаєте, які ключові чинники викликали різкий стрибок світових цін на цукор в липні та їх послаблення в серпні?

Посилення котирувань на цукор в липні було практично повністю спровоковано зниженням оцінок урожаю тростини 2011/12 сільськогосподарського року у **Бразилії**. У центральнопівденному регіоні країни з початку кампанії зі збору врожаю з квітня по 16 липня було перероблено тільки 217 млн. тонн тростини, що на 15% менше, ніж за аналогічний період минулого року. Крім того, середній показник потенційно вилучення цукру з тонни тростини (ATR) також впав до 125,71 кг/тонну в порівнянні з 129,88 кг/тонну минулого року.

Попри те, що на виробництво цукру буде використано 45,82% тростини нового врожаю (у 2010/11 - 44,38%), обсяги його виробництва впали на 14,87% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, також, між іншим, як і

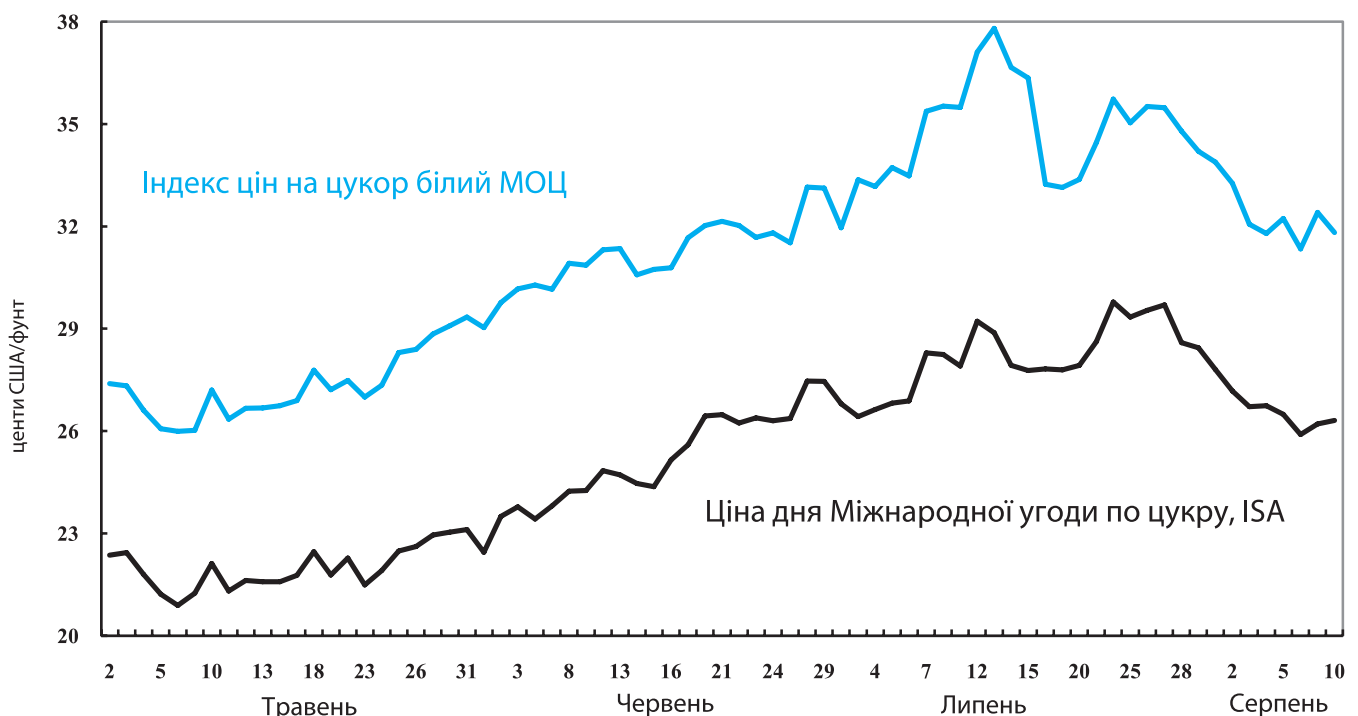

Рис. 1. Динаміка розвитку ринку та цін у період з травня по серпень 2011 року

Помісячна динаміка експорту цукру, 2009-2011 рр.

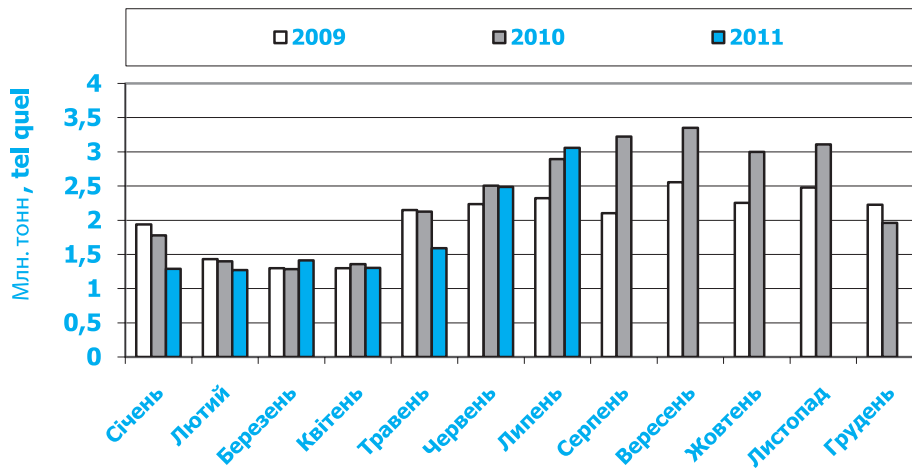

Рис. 2. Щомісячна динаміка експорту цукру, 2009 -2011 рр.

об'єми виробництва етанолу, які знизились на 20%.

Слід зазначити, що доля Бразилії у світовому експорті цукру-сирцю у цю пору року традиційно складає більше 70%. У липні країна експортувала 3,06 млн. тонн цукру telquel, що на 2,9 млн. тонн більше, ніж за аналогічний період 2010 року.

Знижувальне коригування цін може бути пояснене рядом позитивних новин. Так, більшість виробників цукрових буряків у Європі можуть в сезон 2011/12 отримати дуже високі врожаї. Згідно з даними Технічного інституту буряківництва (Франція), врожайність буряків у Франції може досягти рекордних 15,4 тонн/га. Перспективи Німеччини також виглядають багатообіцяюче, оскільки площі посіву буряків тут збільшилися на 5% у порівнянні з минулим роком, незважаючи на посуху цієї весни. У Нідерландах врожайність буряків, за прогнозами операторів ринку, досягне 14,9% тонн/га, що істотно більше 12,6 тонн/га в 2010/11. Значний підйом виробництва після згубної посухи 2010 року очікується й у Східній Європі.

В Індії, другому найбільшому у світі виробникові, мусони у поєднанні зі збільшенням внутрішніх цін на цукор повинні позитивно вплинути

на ріст обсягів виробництва цукру наступного врожаю, який почнуть збирати вже в листопаді. Очікується, що виробництво в 2011/12 перевищить 26 млн. тонн, що на 1,4 млн. тонн більше вироблено в 2011/10 (24,5 млн. тонн). Експортний потенціал Індії цього сезону оцінюється в 3 млн. тонн. Це дає країні можливість зайняти третє місце в списку найбільших експортерів після Бразилії та Таїланду.

- Останнім часом на валютному ринку відчувається значна нестабільність. Чи впливає ця ситуація на коливання цін на цукор?

Ціни на цукор останнім часом дійсно перебували під значним впливом змін макроекономічних чинників, а також залежали від ринків інших сільськогосподарських товарів.

Що стосується макроекономічних чинників, то тут ключовим було послаблення курсу долара США по відношенню до цілого ряду валют, особливо, що важливо для цукрових котирувань, до валют провідних експортерів цукру. Так, курс австралійського долара до долара США підвищився за останні 12 місяців на 20%, а курс бразильського реала - на 12%. У свою чергу, ціни на такі сільськогоспо-

дарські товари, як соя і кукурудза, досягли свого багаторічного піку через побоювання щодо значних втрат урожаю внаслідок підвищення температури на середньому заході США. Окрім того, ціни ростуть через зростаючі витрати на обробку землі та оплату праці.

- Які Ваші прогнози відносно перспектив світового балансу цукру в 2011/12?

Експерти очікують, що в 2011/12 році світовий цукровий ринок буде в надлишку в результаті сильного росту виробництва в країнах Азії та Європи. Питання в тому, наскільки великий буде світовий надлишок. МОЦ опублікує своє бачення світового балансу в сезоні 2011/12 року (жовтень/вересень) у кінці серпня, але вже сьогодні ми можемо сказати, що, згідно з нашими очікуваннями, світове виробництво перевищить світове споживання на 4-5 млн. тонн. Це, швидше за все, призведе до поступового послаблення світових котирувань. Важливим є й те, що навіть за наявності світового надлишку ринок продовжуватиме працювати в умовах дуже низьких запасів, тобто будь-які невідомі на сьогодні погодні проблеми або проблеми в експортній інфраструктурі можуть спровокувати продовження винят-

		Виробництво	Споживання	Надлишок / Дефіцит
Оцінки світового виробництва та споживання, млн. тонн				
2011/12				
Kingsman SA (c)	12 травня	176,34	165,76	+10,58
C.Czarnikow (c)	1 червня	182,17	171,41*	+10,26
USDA (b)	18 червня	168,48	162,00****	-0,45
2010/11				
C.Czarnikow (c)	3 червня	174,27	171,82*	+2,45
ABARE(b)	22 червня	173,80	170,00	+3,80
ISO (b)	25 серпня	170,37	167,15	+3,22
C.Czarnikow (c)	31 серпня	172,17	171,71*	+0,46
ABARE(b)	21 вересня	172,30	168,10	+4,20
ISO (b)	17 вересня	168,96	167,67	+1,29
F.O.Licht (b)	18 листопада	168,60	165,55**	+1,73
C.Czarnikow (c)	26 листопада	168,43	171,27*	-2,84
USDA (b)	1 грудня	161,90	158,92***	+0,31
ABARE(b)	15 грудня	169,40	167,30	+2,10
Kingsman SA (c)	2 лютого	165,06	165,16	-0,10
ISO(b)	22 лютого	168,05	167,85	+0,20
C.Czarnikow (c)	1 березня	165,57	169,22*	-3,65
ABARE(b)	1 березня	167,90	167,70	+0,20
F.O.Licht (b)	18 березня	166,88	164,10**	+1,30
ISO(b)	16 травня	166,96	166,18	+0,78
C.Czarnikow (c)	1 червня	168,00	168,02*	-0,52
USDA	18 червня	160,95	159,32*****	+0,85
F.O.Licht (b)	25 липня	167,37	159,93**	+2,62

* включаючи 0,5 поправки на невраховану торгівлю
 ** виключаючи невраховані обсяги споживання
 *** виключаючи 2,665 млн. тонн поправки на невраховані об'єми торгівлі
 **** виключаючи 6,927 млн. тонн поправки на невраховані об'єми торгівлі
 ***** виключаючи 0,78 млн. тонн поправки на невраховані об'єми торгівлі
 (b)=баланс; (c) = сума оціноквиходячи з прогнозованих об'ємів урожаю по країнам

кової нестабільності світових котирувань.

- І останнє питання - як Ви оцінюєте перспективи бурякоцукрового комплексу України в майбутньому сезоні?

Ми вважаємо, що виробництво бурякового цукру в **Україні** значно зросте до рівня близько 2 млн. тонн, що на 25% більше в порівнянні з минулим сезоном. З урахуванням прогнозованого споживання (1,95 млн. тонн білого цукру), наявних запасів і імпорту за квотою СОТ країна, згідно з нашою оцінкою, матиме у своєму розпорядженні експортний ресурс у близько 350 тис. тонн. Головне питання тут (як на майбутній сезон,

так і на більш віддалену перспективу) - наскільки конкурентоздатним є український цукор на світовому ринку та на ринку сусідніх держав. Іншими словами, стратегічним завданням сектора, на наш погляд, залишається підвищення ефективності виробництва, його диверсифікація та скорочення вартості виробництва цукру з буряків.

Важливим є й доступ до інформаційного потенціалу МОЦ, активніша участь країни в роботі нашої міжурядової організації, що займається широким спектром проблем від виробництва етанолу з цукрової тростини та буряків, конкуренцією з боку цукрозамінників до інозем-

них інвестицій в цукрову промисловість та проблем цукру та здоров'я, були б дуже корисні, як для галузі, так і для Уряду України. На сьогодні МОС об'єднує 86 країн, на які припадає 83% світового виробництва цукру, 69% світового споживання, 95% світового експорту та 47% світового імпорту. На жаль, **членство України в міжнародному цукровому клубі було призупинене** у кінці 90-х років через несплату внесків до адміністративного бюджету МОЦ.

*Бесіду вела
Валентина Полторак*